Biroul de Informare Publică şi Relaţii cu Mass Media

"Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independentei justitiei" (art. 133 alin. 1 din Constitutie, republicata)

16 decembrie 2016

Comunicat de presă privind apărarea independenţei sistemului judiciar în raport de afirmaţii publice referitoare la cazurile judiciare ale d-lor. M. Gutău, O. Găitănaru şi D.T. Remeş

În şedinţa din data de 15 decembrie 2016, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că afirmaţiile lansate în spaţiul public prin intermediul unor emisiuni şi materiale de presă difuzate de posturile de televiziune *„România TV”, „Antena 3”* şi prin intermediul publicaţiei online www.luju.ro, referitoare la activitatea judecătorilor şi procurorilor în cazurile judiciare ale unor persoane cu funcţii publice, au adus o gravă atingere independenţei sistemului judiciar în ansamblul său, cu consecinţa subminării credibilităţii justiţiei.

Totodată, în temeiul *Protocolului privind colaborarea dintre CSM şi CNA* încheiat la data de 17 noiembrie 2011, Plenul Consiliului a hotărât sesizarea Consiliului Naţional al Audiovizualului.

Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenţei justiţiei şi are dreptul şi obligaţia de a apăra judecătorii şi procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independenţa sau imparţialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea.

Verificările au fost efectuate de Inspecţia Judiciară la solicitarea preşedintelui Consiliului Superior al Magistraturii, inclusiv ca urmare a sesizării DNA.

Acestea au vizat afirmaţiile lansate în spaţiul public prin intermediul emisiunii „*România de poveste”,* difuzată în data de 03.12.2016 de postul *„România TV”,* emisiunii „*Sinteza Zilei”*, ediţiile din 16.11.2016, 20.11.2016 şi 05.12.2016, emisiunii „*Esenţial”* din 05.12.2016, difuzate de postul „*Antena 3*” şi articolul publicat online de *www.luju.ro* la data de 05.12.2016.

În cadrul materialelor de presă menţionate au fost intens dezbătute cazurile judiciare particulare ale domnilor Mircia Gutău, Octavian Găitănaru şi Decebal Traian Remeş.

Criticile au vizat, pe de o parte, activitatea judecătorilor ÎCCJ, acreditându-se ideea că prin condamnarea persoanelor menţionate justiţia s-a făcut în mod tendenţios, preferenţial şi abuziv, la comandă politică, cu încălcarea principiului egalităţii părţilor în procesul penal, în scopul accederii unui judecător în funcţii reprezentative din cadrul sistemului judiciar. Pe de altă parte, a fost criticată activitatea procurorilor DNA, afirmându-se că aceştia instrumentează dosare penale la comandă politică şi prin constituirea nelegală sau distrugerea unor probe.

Prin afirmaţiile lansate în spaţiul public s-a urmărit, în esenţă, decredibilizarea întregului sistem judiciar român prin inducerea în conştiinţa opiniei publice a ideii funcţionării anormale şi incorecte a acestuia.

Referitor la cazurile domnilor Mircia Gutău şi Octavian Găitănaru, este adevărat că CEDO a constatat încălcarea dreptului la un proces echitabil, reţinând că ÎCCJ a condamnat inculpaţii fără o administrare nemijlocită a probelor (reaudierea martorilor şi a părţilor), deşi instanţele inferioare au dispus achitarea.

Procedura reglementată de CEDO nu reprezintă însă o *„cale de atac”* internaţională împotriva hotărârilor naţionale, deoarece Curtea nu judecă conform dreptului naţional, ci doar stabileşte, în funcţie de circumstanţele unei anumite cauze, dacă a fost sau nu încălcat un drept fundamental protejat de Convenţie.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului condamnă statul, ca structură juridică, format din cele trei puteri – legislativă, executivă şi judecătorească şi nu judecătorul cauzei, existând obligaţia statului condamnat să analizeze cauzele care au dus la condamnarea sa.

Trebuie menţionat că potrivit legislaţiei în vigoare la data soluționării cauzelor penale privind pe numiții Mircia Gutău și Octavian Găitănaru de către instanțele naționale, **legislația nu prevedea norme imperative care să impună judecătorilor din recurs obligația de a readministra probele şi de a reaudia martorii ascultați la instanțele de fond și de apel, după parcurgerea deja a unei căi devolutive de atac.**

Abia ulterior, în anul 2009, după prima condamnare a României de către Curtea Europeană, Statul Român, prin *Legea nr. 202/2010 privind unele masuri pentru accelerarea soluționării proceselor*, a procedat la modificarea dispozițiilor procesual penale în sensul ca instanțele de control judiciar sunt obligate să administreze în mod nemijlocit probele supuse analizei și să reaudieze inculpații.

Or, până la momentul intervenirii acestor modificări legislative, instanțele de recurs au soluționat cauzele analizate cu respectarea prevederilor legale în vigoare la data învestirii lor, respectiv în fond, în apel și în recurs.

De aceea, trebuie reținut că aspectele pe care le sancționează Curtea europeană privesc dispozițiile procesuale penale naționale care nu erau aliniate normelor europene de drept, situații care au fost ulterior remediate prin intervenția legiuitorului și modificarea Codului de procedură penală.

Instanța europeană nu a stabilit vinovăția sau nevinovăția vreunei persoane, ci a condamnat statul român ca urmare a aplicării unei legislații care nu oferea toate garanțiile prevăzute de Convenție, legislație în vigoare la acea dată și la care judecătorii erau obligați să se raporteze.

Este de reținut așadar, că instanța europeană nu a analizat, nu a sancționat și nu a pus în discuție conduita vreunuia dintre judecătorii care au compus completul colegial al instanței supreme.

De asemenea, nu soluțiile de condamnare pronunțate în calea de atac a recursului au fost criticate de Curtea Europeană de la Strasbourg, ci faptul că nu s-a procedat la o readministrare a probatoriului în recurs, situație reglementată ulterior prin intervenție legislativă.

Potrivit Codului de procedura penală, pe baza deciziei CEDO, partea în favoarea căreia s-a constatat încălcarea unui drept prevăzut de Convenție poate solicita instanţei competente revizuirea deciziei de condamnare.

De altfel, această cale extraordinară de atac a fost exercitată de domnul Octavian Găitănaru după pronunţarea hotărârii CEDO în cazul său. **În revizuire, ÎCCJ a pronunţat condamnarea inculpatului pentru săvârşirea aceloraşi infracţiuni pentru comiterea cărora a fost condamnat iniţial.**

Inspectorii judiciari au constatat că prin interpretarea subiectivă a argumentelor expuse în deciziile CEDO, interesul și atenția opiniei publice au fost direcționate de la necesitatea modificării unei legislații nealiniate Convenției, la situația particulară a judecătorilor ÎCCJ.

Referitor la cauza penală în care a fost implicat domnul Decebal Traian Remeş, inspectorii judiciari au apreciat că declarațiile acestuia şi ale unor invitaţi, expuse în emisiuni publice, potrivit cărora justiţia este influenţată de factorul politic, aflându-se în faţa unei hotărâri judecătoreşti pronunţată la comandă politică, fără fundament şi în lipsa unor probe doveditoare, au rolul de a submina autoritatea judecătorească.

Denaturarea realităţii de fapt şi modul de expunere publică a unei cazuistici particulare reliefează existența unei campanii de presă menită să inducă opiniei publice ideea că sistemul judiciar se află la discreţia unor persoane cu funcţii de conducere, ce pot acţiona în interesul propriu, fără respectarea garanţiilor constituţionale şi legale.

Afirmaţiile lansate în spaţiul public au avut ca scop dezinformarea opiniei publice cu privire la modul de funcționare a sistemului judiciar, cu un impact profund negativ asupra justiţiabililor, de natură a le afecta încrederea în actul de justiţie şi de a amplifica nemulţumirile care, de altfel, sunt inerente în procedurile judiciare.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că afirmaţiile menţionate au depăşit limitele admisibile ale unui discurs public, reprezentând o gravă ingerinţă în actul de justiţie, care a afectat independenţa sistemului judiciar, cu consecinţa scăderii încrederii cetăţenilor în justiţie.

Raportul Inspecţiei Judiciare poate fi vizualizat pe site-ul: www.inspectiajudiciara.ro.

Biroul de Informare Publică şi Relaţii cu Mass Media